

הָאֵן גֵּה

בתקופתו של הקיסר הוֹי מְהָאֵן היה העולם שליו ורוגע. כלי הנשק הונחו, ומדינות רחוקות וארצות נידחות נגישו מנחות בתרגום על תרגום.²

באותה תקופה חי איש הדת הדאואיסטי הָאֵן גֵּה, צאצא של ג'ונג³, שחצה את הים והגיע באמרו כי הוא שליח של השליט האל של הים המזרחי, ששמע כי סגולתו של הקדוש פרושה במקום⁴, ולפיכך שמח לחלוק כבוד ובא אל הארמון.

באותה תקופה, מעבר לִפּוֹסָאֵנְגִי שבקצה המזרח התקיימה מדינת נילי שגם ממנה הגיעו לחצר לפגישה עם הָאֵן. גובהם של האנשים הללו היה ארבע אמות, ולהם שתי קרניים כמו לגולם זחלי המשי. שיניהם בלטו מעבר לשפתיהם, וממתיניהם ומטה השתלשל שיער בו התכסו. הם התגוררו במערות עמוקות, וחייהם היו ארוכים לאין-חקר.

אמר הקיסר: "הקוסם הָאֵן גֵּה בקי היטב בלשונות העמים, ישאל נא את האנשים מה אורך חייהם, וענייניהם של כמה דורות עברו וראו."

ונענה: "חמש התנועות משלימות זו את זו⁷, לידה רודפת לידה ומוות רודף מוות, כאבק מרחף, כממטרים קלים. אי אפשר לדון בחישוב אשר חיו ומתו."

שאל: "אפשר לשאול באשר למה שהיה טרם נוֹהָ⁸?"

השיבו: "עד לגוף הנחש⁹, שמונה הרוחות היו אחדות וארבע העונות מוסדרות, עוצמה לא היתה מקור שמחה, ופעולות נעשו תוך השגת התמצית."¹⁰

הוא גם שאל על אשר היה לפני סוֹוִיִּזוֹן¹¹, ונענה: "מאז שהעלה אש ויצר סירחון, נטו אבות חסד בזקנתם, ובנים האריכו ימים והם מכבדי הורים¹². מאז פוֹשִׁי והקיסר הצהוב¹³ טרחו בכך רבות ובכך השמידו זה את זה, מגזימים

- 1 מדובר בקיסר השני של השושלת. מלך בשנים 188-195 לפנה"ס.
- 2 "תרגום על תרגום" יכול להתייחס לכך שהמדינות היו כה נידחות שנדרשה שרשרת מתרגמים כדי לתקשר איתם, או שפשוט המדינות הגיעו בזו אחר זו, כל אחת עם מתרגם המותאם לה.
- 3 הָאֵן גֵּה (韓終), קוסם שעל פי רשומות ההיסטוריון פעל בשירות הקיסר הראשון מצ'ין, ונשלח מטעמו לחפש את תרופת האלמוות.
- 4 "המקום" הוא ביטוי שיכול להתייחס לכלל העולם שתחת שליטת הקיסר, או לחילופין, לארמון עצמו.
- 5 ארץ מיתולוגית שנחשבת קצה המזרח בפולקלור הסיני. בהתאם היא נקראת בשם זהה לעץ תות מיתולוגי שנחשב המקום ממנו זורחת השמש במזרח, עד שקיעתה בעץ תות אחר במערב. השם מתייחס בטקסטים אחרים למה שמוכר כיום כאיזורים בילן, בסיביר או בחצי האי סחלין.
- 6 מגישה עם קיסר השושלת. לא עם איש הדת בעל השם הדומה).
- 7 זוהי התייחסות לחילופי השושלות. כל שושלת מאופיינת במסורת הסינית באחד מחמשת האלמנטים. תנועת כל אחד מן החמישה האלו מתבטאת בהתחלפות שושלת לשושלת המקושרת לאלמנט הבא.
- 8 אלה-שליטה שנחשבת בחלק מהטקסטים לאחת משלושת השליטים הראשונים בהיסטוריה, ובטקסטים אחרים לאלה ממש, שיצרה את בני האדם ולקחה חלק בכמה מיתוסים ידועים.
- 9 נראה שמדובר בכינוי גנאי לנוֹהָ, שעל פי חלק מהאגדות היתה בעלת גוף נחש.
- 10 הטקסט מפגין התייחסות דאואיסטים קלאסית לשליטים, המתאפיינת בסלידה מעצם הנסיון להסדיר בצורה מלאכותית את הסדרים הטבעיים, ובשימוש במושגים נפוצים בעגה הדאואיסטית. כדוגמה: לפעול תוך השגת התמצית משמעו לפעול מתוך חיבור לעיקרי הדברים, לצורה הטהורה שלהם, ולמעשה לפעול אינטואיטיבית ובהתאם לנסיבות.
- 11 סוֹוִיִּזוֹן נחשב למי שהמציא את הדלקת האש. שמו אינו שם פרטי, אלא כינוי שמשמעו "איש הבערה". גם סוֹוִיִּזוֹן נחשב בחלק מהטקסטים לאחד משלושת השליטים האגדיים בראשית ימי קדם.
- 12 זוהי למעשה תלונה על כך שנטיית החסד וכיבוד ההורים הפכו למחויבות חברתית, כגישה האידיאולוגיה הקונפוציאנית, ונעשים בצורה מאולצת.
- 13 פוֹשִׁי הוא הראשון מבין שלושת השליטים האגדיים של שחר ההיסטוריה הסינית. הקיסר הצהוב הוא הראשון מבין חמשת

בהידור ללא כוונת אמת, תאוותנים בטקסיות וזורעים תוהו במנגינות¹⁴. מנהגי העולם נעשו מזוייפים, ורוח הכנות פחתה. "וג'ה מסר את אשר שמע.

אמר הקיסר: "כמה מרחיק לכת! ואיזה עומק נסתר, לולא זה אשר תבונתו מתת אל, מה קשה היה לדבר בעניין דרך זו."

גם ג'ה ניצל את ההזדמנות והודיע כי הוא פורש לדרכו, ולא נודע מקום הימצאו.

מתוך: "רשומות איסוף האבדות של נאנג דזה-ניין"¹⁵

השליטים שהגיעו אחרי שלושת השליטים. מפתיע לראות אותם כאן מצומדים, ואולי אפילו מוצגים כיריבים בני אותו זמן, מאחר שגם המסורת מכירה בשנים הרבות והארוכות שמפרידות בין תקופותיהם של השניים. אם כי בטקסט שמופיע כיום ב"רשומות איסוף האבדות" מהן נלקח הקטע, מופיע רק שמו של הקיסר הצהוב, והיריבות מיוחסת במפורש לכלל בני האדם. כך שייתכן שהם מוזכרים ביחד רק כדי להדגיש את הנזק הזהה שגרמו לאנושות.

14 האזכור המפורש של הטקסיות והמוזיקה מכוון בצורה ישירה לקונפוציאניזם, שמהלל את הסדרת הטקסים והמנגינות. תקיפת שליטי קדם גם היא מכוונת נגד הקונפוציאניזם שנוהג להלל אותם, אם כי השליטים אליהם נטפלים במקרה הזה אינם נמצאים במוקד הסגיידה הקונפוציאנית למלכי העבר, והם בעלי אופי יותר מיתולוגי. ייתכן שהכותב בחר במועד להיזהר מלגעת ב"פרות הקדושות" של הקונפוציאניזם, כגון יאו, שון והדוכס מג'ואו.

15 בגירסה של "רשומות איסוף האבדות של נאנג דזה-ניין" שהגיעה לימינו, הקטע קיים במגילה ה' עם מעט שינויי נוסח.